

2024-09-23

Kollektivtrafiknämnden
Region Skåne
Lotta Ellberg
Lotta.ellberg@skanetrafilken.se

Ärendenummer: 2024-POL000219-001

Remissförslag Nytt regelverk för serviceresor

Funktionsrätt Skåne är en samarbetsorganisation för funktionshinderrörelsen i Skåne. Tillsammans med våra 39 medlemsföreningar agerar vi som en samlad kraft för att göra skillnad för personer med funktionsnedsättningar. Hos våra medlemsorganisationer finns många olika former av funktionsnedsättningar såsom nedsatt rörelse, syn, hörsel, kognitiva förmågor, smärta, allergi och psykisk ohälsa.

Att färdtjänst och serviceresor fungerar är av stor vikt för väldigt många medlemmar i våra medlemsorganisationer. Färdtjänst och serviceresor gör det möjligt att delta i samhället. När färdtjänst och serviceresor inte fungerar blir många av våra medlemmar fast i hemmet utan möjlighet till social kontakt, arbete, skola, sjukvård eller föreningsliv.

Vi tackar för att vi får vara med och lämna våra synpunkter på Kollektivtrafiknämndens förslag till nya regler för serviceresor. Vi ser positivt på förvaltningens målsättning att skapa effektivare resor genom att modernisera, samordna, renodla och förtydliga reglerna. För oss är det dock viktigt att det som idag fungerar bra behålls och de delar som inte fungerar blir bättre.

Våra farhågor

Förslaget till revidering gör oss oroliga för att personer som är i behov av att resa med färdtjänst ska få det svårare att vara aktiva i samhället. Om gränsen för hur lång en omväg får vara tas bort blir det väldigt mycket svårare att planera sin resa. Om dessutom priset för resan tillåts variera över dygnet så begränsas gruppen som är beroende av färdtjänst avsevärt när det gäller sociala kontakter och möjlighet att delta i samhället.

Idag beställer resenären (i många kommuner) färdtjänst via ett telefonnummer och serviceresor via ett annat. Vi undrar om harmoniseringen av regler innebär att dessa två telefonnummer kommer slås ihop till ett. Vår oro handlar om att resenären automatiskt

debiteras det högre beloppet för sjukresa när hen vill resa till en målpunkt nära ett sjukhus.

Synpunkter på förslag till revidering

Vi har valt att numrera punkterna i pdf:en Revidering av regelverk för Serviceresor.

1. Formulering enligt tidigare beslut: "För folkbokförda i kommuner som gränsar till kommuner utanför Skåne tillåts även färdtjänst mellan centralort i den närmaste gränskommunen och adress i Skåne".

Då Region Skåne har omfattande verksamhet för personer med funktionsnedsättning i Valjeviken, som ligger i Sölvesborgs kommun men utanför centralorten, är det ett allvarligt problem att målgruppen för denna verksamhet inte kan resa dit med färdtjänst eller riksfärdtjänst. Vi hör historier om färdtjänstbilar som kör in i Blekinge, passerar Valjevikens anläggning, och släpper av passagerare precis på Skånegränsen. Dessa får då köra permobil två kilometer för att nå målet Valjeviken.

Handbollsträning som tidigare låg i Valjeviken har fått flytta till lokal i Kristianstad för att färdtjänsten inte kan köra till Valjeviken.

2. Samtliga tillstånd återkallas för personer som flyttar från Skåne eller från kommuner där Skånetrafiken ansvarar för färdtjänsten, och resor som görs efter utflyttning ersätts enbart i undantag.

Funktionsrätt Skåne har inga synpunkter på förslaget.

3. Villkor har gjorts enhetliga för allmän och särskild trafik t.ex. ålder för att åka ensam, för egenavgifter och bagage.

Vi föreslår att den passagerare som behöver ta med extra mycket bagage någon gång ska kunna meddela detta i förväg. Även den som är i behov av färdtjänst kan behöva göra stora inköp eller ta med flera väskor någon gång.

4. Kunder 85+ får boka även särskild hjälp utan sjukreseintyg.

Vi undrar varför gränsen inte går vid 70+, dvs samma ålder som Skånetrafikens pensionärsrabatt?

5. Ledsagaren ska ha förmåga att vara resenären behjälplig under resan (ingen ålder angiven).

På det stora hela tycker vi att detta är rimligt, men undrar var gränsen går mellan chaufförens ansvar och ledsagaren. Vem ser till att säkerhetsbältet sitter som det ska och att rullstolen är säkrad?

Inte bara personer med fysisk funktionsnedsättning utan även personer med psykisk ohälsa eller ångest kan behöva ledsagare.

6. Tre barn under 7 år får medfölja som medresenär om de ryms i fordonet.

Vi undrar över åldersgränsen. Även 8 och 9-åringar kan vara alltför små för att lämna hemma/resa själva med buss.

7. Barn i samma familj har gemensamt högkostnadsskydd för sjukresor om vårdnadshavaren begär detta.

Idag räknas resorna ihop automatiskt. Varför ska man försvåra något som verkar fungera? Denna förändring påverkar familjer som redan har en krävande vardag. Hur kommer ni att informera vårdnadshavare om detta? Hur ska familjerna anmäla gemensamt högkostnadsskydd?

8. Sjukresa till annan adress än bostadsadress ges alltid till adresser inom Skåne om resan är kortare än resan till folkbokföringsadress.

Vi tycker att det är rimligt att man ska kunna resa hem till nära anhörig även om denne bor längre bort än den egna bostadsadressen. Personer som just lämnat en vårdinrättning kan behöva stöd av anhöriga första tiden utanför vårdinrättningen.

14. Förslag på struken text: Resenärer som medför djur samordnas inte med andra resenärer.

Att denna regel om särskilda bilar för resenärer med djur tas bort är varken bra för de grupper som reser med djur eller de grupper som är allergiska. Resenärer som är allergiska mot pälsdjur behöver kunna resa i bil utan djurhår. Resenärer med assistanshund, måste kunna resa utan att behöva försvara sin hund mot allergiker och hundrädda. Djur som placeras i bagaget bredvid rullstolar och rullatorer kan dessutom skada sig under färden.

15. Förslag på struken text: Egenavgiften är densamma dygnet runt.

Här ser vi stor risk för att personer som behöver resa med färdtjänst diskrimineras. Vi anser inte att personer som är beroende av färdtjänst ska ha sämre möjligheter att delta i aktiviteter på kvällstid än andra samhällsmedborgare. Förtjänsten är ett komplement till kollektivtrafiken och ska därför ha samma taxa dygnet runt liksom den vanliga kollektivtrafiken.

16. Förslag på struken text: Den uttalade gränsen för omvägstid på max 50% av restiden är borttagen.

Den här förändringen vänder vi oss starkt emot. Vi ser att den kan leda till oändligt långa och tidskrävande resor. Vi läser i punkt 3, Regler för Serviceresor, att byte av servicefordon kan förekomma och att det alltid är resenärens ansvar att planera resan. Tillsammans leder dessa regler till en oerhört svår sits för resenärerna. En geografiskt kort sträcka kan bli väldigt lång och tidskrävande

med flera byten. Våra medlemmar berättar om resor med tre fordonsbyten på sträckan Kristianstad- Hässleholm. Långa telefonköer (uppemot 2 timmar) och lång väntan på fordon (uppemot två timmar) samt ingen övre gräns för hur lång och tidskrävande resan kan bli gör det näst intill omöjligt för resenären att planera resan. Det blir oerhört svårt att passa tider, och en människa som inte kan passa tider har svårt att vara delaktig i samhället. När ska resenären börja ringa efter färdtjänst? När tror resenären att en bil kan hämta upp? Hur lång tid kan resan ta?

Övrigt

Våra medlemmar som reser med serviceresor påtalar att "allt ifrågasätts". "Beställningscentralen frågar vad vi ska göra och om det är semester eller varför jag ska träffa kompisar". Vi anser att detta är diskriminerande. Resenären ska, liksom vanliga kollektivtrafikresenärer, inte behöva berätta eller förklara syftet med resan.

Regelverket för serviceresor innehåller många regler som berör resenären men få som ställer krav på Skånetrafiken och dess personal. Vi tänker bland annat på skyldigheter att informera om försenad resa, säkerheten i fordonet, allmänt bemötande och svarstid i kundtjänst.

Regler för Serviceresor punkt 3.6.2

Sid 10, sista stycket: "Skånetrafiken kan på resenärens begäran lämna ersättning" borde stå " Skånetrafiken **ska**...."

Vi anser att det ska vara möjligt att beställa pälsdjursfri bil samt en doftfri resa. Personer med doftöverkänslighet kan inte färdas med chaufför som använder parfym eller andra dofter och självklart inte heller dela bil med andra resenärer som använder detsamma.

Med vänliga hälsningar

Thomas P Larsson
Verksamhetschef
Funktionsrätt Skåne